C/2025/1189

21.3.2025

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Inddragelse af de unge i den sociale og civile dialog i Middelhavsregionen

(initiativudtalelse)

(C/2025/1189)

Ordfører: **Thomas WAGNSONNER**

Medordfører: **Lidija PAVIĆ-ROGOŠIĆ**

Rådgivere	Karol ZABAWA (for Gruppe II) Graziano TULLIO (for medordføreren, Gruppe III)
Plenarforsamlingens beslutning	17.1.2024
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
Kompetence	Sektionen for Eksterne Forbindelser
Vedtaget i sektionen	23.11.2024
Vedtaget på plenarforsamlingen	23.1.2025
Plenarforsamling nr.	593
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	175/0/3

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Nærværende udtalelse er udarbejdet i samarbejde med ungdomsrepræsentanter. EØSU anbefaler, at unge inddrages i alle faser af den politiske beslutningsproces, lige fra beslutningstagningen til gennemførelsen og evalueringen af politikker. Det er afgørende at indføre robuste overvågnings-, feedback- og ansvarlighedsmekanismer i samtlige faser.

1.2. Processerne for social og civil dialog udgør en del af fundamentet for demokratisk deltagelse. Det er imidlertid svært for civilsamfundsorganisationer, ungdomsgrupper og arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer at deltage effektivt i beslutningsprocesserne. Foreningsfriheden, ytringsfriheden og, mere generelt, kapaciteten hos enheder, der repræsenterer arbejdstagere og civilsamfundet, til at forsvare deres rettigheder og udtrykke deres krav er i mange MENA-lande ([1]) begrænset. Der er behov for at støtte demokratiske processer – ikke kun når der er tale om valg – og skabe meningsfulde deltagelsesmekanismer kendetegnet ved borgerfrihed, gennemsigtighed, adgang til information og muligheder for alle.

1.3. Inden for MENA-regionen er der stor forskel på unges og ungdomsledede organisationers erfaringer og omstændigheder. Endimensionale definitioner af unge skal kasseres. I stedet bør vi anerkende de forskellige ungdomsgruppers særlige karakteristika og anlægge en intersektionel tilgang for ikke at overse den geografiske og sociopolitiske mangfoldighed, der gør sig gældende blandt unge.

1.4. Den socioøkonomiske situation for unge i Middelhavsregionen (i det følgende benævnt »regionen«) er præget af høj arbejdsløshed, atypisk og uformel beskæftigelse, lave lønninger, mangel på kvalitetsjob samt en høj andel af unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET'er). EØSU understreger, at det er nødvendigt at reformere både arbejdsmarkedet og uddannelsessystemerne for at tage hånd om disse problemer.

([1]) Mellemøsten og Nordafrika.

1.5. Grupper fra sårbare miljøer støder på yderligere udfordringer for så vidt angår repræsentation, adgang til muligheder, arbejdsmarkedet og andre områder. EØSU understreger behovet for at udforme støtteprogrammer, der når ud til disse grupper.

1.6. EØSU bemærker, at uddannelsessystemerne i højere grad bør fremme aktivt medborgerskab gennem deltagerorienterede processer og skabe understøttende økosystemer for erhvervelse af de rette færdigheder (f.eks. politiske og digitale færdigheder), så de unge bliver i stand til at navigere sikkert i institutionelle processer. Civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter bør derudover støtte unge ved at tilbyde workshopper inden for kapacitetsopbygning, som gør det lettere for dem at få adgang til ressourcer og muligheder for at blive inddraget.

1.7. Tilstrækkelig forskning i ungdomsspørgsmål er en vigtig forudsætning for at afdække udfordringer og indarbejde unges interesser i deltagerorienterede processer, og til det formål er der brug for relevante data. EØSU understreger betydningen af forskningsaktiviteter, der sætter fokus på unges deltagelse på arbejdsmarkedet og i uddannelse, deltagerorienterede processer og samfundslivet. Samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner, den akademiske verden, erhvervslivet og civilsamfundsorganisationer skal styrkes ved at prioritere aktiv inddragelse af unge.

1.8. Landene i regionen er ofte kendetegnet ved, at der mangler egnede rammer for en effektiv social dialog. EØSU understreger, at den sociale treparts- og topartsdialog skal styrkes, navnlig ved at de vigtigste ILO-konventioner om social dialog gennemføres over en bred kam.

1.9. EØSU understreger fordelene ved handlingsplaner for unge, der kan tjene som køreplaner, med specifikke tiltag og værktøjer til mere inklusive organisatoriske rammer for unges deltagelse i arbejdsmarkedsorganisationer. At tilskynde unge arbejdstagere til at deltage i kollektive overenskomstforhandlinger samt etablere ungdomsorienterede repræsentative strukturer på virksomhedsniveau er en effektiv måde, hvorpå man strukturelt kan integrere unges deltagelse i strukturerne for den sociale dialog. EØSU fremhæver i den forbindelse ungdomstillidsrådene i Østrig.

1.10. EØSU opfordrer Kommissionen til at støtte en tredje fase af SOLiD-projektet ([2]) for at sikre en bæredygtig gennemførelse af de udviklede instrumenter. Desuden bør denne fase anvendes til at udarbejde et ungdomscharter svarende til det eksisterende kvindecharter, samtidig med at man undersøger muligheden for at indføre høringsmekanismer rettet mod unge.

1.11. Man bør gøre den civile dialog mere inklusiv ved at inddrage forskelligartede grupper – herunder kvinder, mindretal og sårbare befolkningsgrupper – ved hjælp af målrettet økonomisk støtte og mere effektive og interaktive dialogmekanismer, styret af professionelle moderatorer og udformet i samarbejde med unge.

1.12. Ungdomsorganisationer og ungdomsråd bør være bedre repræsenteret i drøftelser med de statslige myndigheder, ved at man anerkender ungdomsarbejdere som nøgleaktører i høringsprocesser og giver dem den nødvendige plads og de nødvendige ressourcer til at kunne bidrage effektivt i den henseende. Det er vigtigt at udvikle ungdomsstrategier, som gør det mere legitimt for unge at deltage i den civile dialog, samt oprette ungdomsråd i lande, hvor disse ikke findes, og øge ungdomsbudgetterne på alle territoriale niveauer, men især på lokalt plan.

1.13. Man bør prioritere gennemsigtighed og lige muligheder i den civile dialog ved at fastsætte klare udvælgelseskriterier for ungdomsdeltagere og sikre, at både anerkendte ungdomssammenslutninger og græsrodsbevægelser har en rimelig chance for at deltage. Det er afgørende at udarbejde fælles standarder og en samlet lovgivningsmæssig ramme, der omfatter særlige støttestrukturer såsom teams og kontaktpunkter, for at sikre, at unges deltagelse i dialogprocesser er organiseret og ensartet.

1.14. Ungdomsledede strukturer skal være bedre indbyrdes forbundne for at fremme regionalt samarbejde og sikre større udveksling af idéer og muligheder mellem heterogene grupper. EØSU opfordrer de offentlige institutioner til at afsætte midler til støtte for regionale ungdomsnetværk og steder for unge. Derudover er det vigtigt at styrke inddragelsen af ungdomsorganisationer i EU's eksterne forbindelser ved at fremme samarbejdet med EU-delegationerne og strømline visumansøgningsprocedurerne for unge, som deltager i mobilitetsprogrammer.

([2]) https://solidmed.eu/en.

2. **Generel baggrund**

2.1. EØSU bemærker, at unge er en kulturelt, økonomisk og politisk heterogen gruppe. Da unges erfaringer og omstændigheder er yderst forskellige, er vi nødt til at kassere endimensionale definitioner af unge. I stedet bør vi anerkende de forskellige ungdomsgruppers særlige karakteristika og anlægge en intersektionel tilgang for ikke at overse deres geografiske og sociopolitiske mangfoldighed.

2.2. Mange institutioner og politiske organisationer er opbygget top-down og kendetegnet ved stærkt koncentrerede magtstrukturer, hvorimod unge ofte er engageret i lokale bottom-up-strukturer og græsrodsbevægelser, hovedsagelig i forbindelse med politiske spørgsmål, som ikke står øverst på den politiske dagsorden (f.eks. klimamæssig og social retfærdighed, politisk deltagelse, mindretals rettigheder og dyrs rettigheder) ([3]).

2.3. EØSU anerkender de forskellige kommunikationsmidler og former for politisk aktivisme, der ofte anvendes af unge, herunder manglende deltagelse, boykot af institutionaliserede strukturer og afvisning af formelle former for politisk aktivisme. Årsagen synes dog snarere at være politisk skuffelse end politisk apati ([4]).

2.4. Den socioøkonomiske situation for unge i regionen er præget af høj arbejdsløshed, atypisk og uformel deltidsbeskæftigelse samt lave lønninger og mangel på kvalitetsjob (herunder ulønnede praktikophold). Regionen lider under en relativt høj andel af unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Denne gruppe omfatter helt op til en tredjedel af de unge. Den aktuelle situation med inflation, lav købekraft på boligmarkedet og høje huslejer er et presserende problem for de unge.

2.5. Den høje forekomst af skolefrafald, navnlig blandt unge kvinder, og høj arbejdsløshed blandt færdiguddannede i regionen tyder på manglende kvalitet i uddannelsessystemerne, navnlig i landdistrikterne, som ikke underviser i de færdigheder, arbejdsmarkedet har brug for. Den manglende adgang udgør et betydeligt problem, idet mange familier ikke har råd til at dække omkostningerne forbundet med uddannelse. Desuden er andelen af højtkvalificerede personer, der forlader regionen, steget, hvilket peger i retning af hjerneflugt.

2.6. Ungdomsrepræsentanter i regionen oplever alvorlige sikkerhedsproblemer og andre hindringer. Kvinder, personer med handicap, flygtninge, migranter, etniske og sproglige mindretal, unge fra oprindelige folk, unge i landdistrikter samt medlemmer af LGBTQ+-samfundet og andre grupper fra sårbare miljøer støder derudover på yderligere udfordringer for så vidt angår politisk repræsentation, adgang til muligheder, arbejdsmarkedet og andre områder.

3. **Inddragelse af unge i de deltagerorienterede processer for den sociale og civile dialog**

3.1. ***Den sociale dialog***

3.1.1. Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) definerer social dialog som alle former for forhandling, høring eller udveksling af oplysninger mellem eller blandt repræsentanter for regeringer, arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger om spørgsmål af fælles interesse vedrørende økonomisk politik og socialpolitik. Den kan eksistere som en trepartsproces, med regeringen som den ene part, eller af topartsforbindelser mellem arbejdstagere og ledelsen. Den sociale dialog kan være uformel eller institutionaliseret og er ofte en kombination heraf. Den kan forekomme på nationalt eller regionalt niveau eller på virksomhedsniveau og kan være tværfaglig, sektorspecifik eller en blanding heraf.

3.1.2. Den sociale dialog spiller en central rolle, når det drejer sig om at påvirke økonomiske, arbejdsmarkedsmæssige og sociale politikker og fremme konvergens i leve- og arbejdsvilkårene. Den er et nyttigt redskab til at fremme økonomisk og social modstandsdygtighed, konkurrenceevnen samt en bæredygtig og inklusiv vækst, som understreget i EØSU's udtalelse SOC/764 ([5]).

([3]) Baseret på bidrag fra ungdomsrepræsentanter på studiegruppemøderne samt Anna Lindh-fondens ungdomsforum.
([4]) Baseret på bidrag fra ungdomsrepræsentanter på studiegruppemøderne samt Anna Lindh-fondens ungdomsforum.
([5]) EUT C 228 af 29.6.2023, s. 87.

3.1.3. Processen med kollektive overenskomstforhandlinger er et vigtigt redskab i den sociale dialog, som har til formål at sikre anstændige arbejdsvilkår og retfærdighed på arbejdspladsen. I lyset af behovet for at imødegå nye udfordringer såsom retfærdig omstilling, klimaændringer og styrkelse af unges indflydelse indtager den sociale dialog en central politisk plads, der går videre end til blot lønforhandlinger. Eftersom disse udfordringer især rammer unge, er det vigtigt at sikre, at unge spiller en fremtrædende rolle i arbejdsmarkedsorganisationerne, og at opfordre de unge til at melde sig ind i disse.

3.2. *Den sociale dialog i Middelhavsregionen*

3.2.1. Inden for regionen oplever arbejdstagerorganisationer som f.eks. fagforeninger vanskeligheder, navnlig i forbindelse med medlemskab, foreningsfrihed og effektivitet, når det gælder om at forsvare deres rettigheder og gøre deres krav gældende. Mange regeringer i MENA-regionen indskrænker foreningsfriheden ([6]).

3.2.2. Landene i regionen er ofte kendetegnet ved, at der mangler egnede rammer for en effektiv social dialog. Selv om visse nationale rammer for den sociale dialog sikrer, at der etableres trepartsdialoger mellem arbejdsmarkedets parter, er uafhængige sektor- og topartsdialogstrukturer på virksomhedsniveau kun meget lidt udbredt. Organiseringsgraden og den kollektive overenskomstdækning er fortsat relativt lav. Resultatet er, at arbejdsmarkedets parter kun i begrænset omfang kan påvirke den offentlige beslutningstagning og dermed borgernes, navnlig de unges, socioøkonomiske situation.

3.2.3. For at opbygge modstandsdygtige og vellykkede strukturer for social dialog skal arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger gives status af centrale institutioner i samfundet. EØSU bifalder initiativer såsom den sociale dialog i det sydlige Middelhavsområde (SOLiD), der muliggør tværregional udveksling af god praksis og retlige og strukturelle rammer. EØSU opfordrer Kommissionen til at støtte en tredje fase af SOLiD-projektet for at sikre en bæredygtig gennemførelse af de udviklede instrumenter. Desuden bør denne fase anvendes til at udarbejde et ungdomscharter svarende til det eksisterende kvindecharter ([7]) samt undersøge fordelene ved at indføre høringsmekanismer rettet mod unge.

3.3. *Den civile dialog*

3.3.1. Selv om der ikke er vedtaget nogen almen definition af »civil dialog«, anerkendes den generelt som et centralt element i civilsamfundsorganisationernes arbejde med at sikre, at borgerne høres i beslutningsprocesser, især i lyset af den høje tillid til civilsamfundsorganisationer, den stigende effektivitet inden for civilsamfundets deltagelse samt nedgangen i traditionelle deltagelsesmekanismer ([8]).

3.3.2. De sektorspecifikke, tværgående og horisontale komponenter i den civile dialog letter samarbejdet og gør den offentlige forvaltning mere inklusiv, hvilket sikrer øget politisk legitimitet og ansvarlighed. Dette opnås gennem to indbyrdes forbundne dimensioner: 1) dialog mellem civilsamfundsorganisationer for at udveksle synspunkter og ekspertise, og 2) struktureret dialog mellem civilsamfundsorganisationer og statslige institutioner for at sikre forskelligartede røster i den politiske beslutningstagning.

3.3.3. Nedgangen i traditionelle deltagelsesmekanismer understreger det presserende behov for innovative processer for civil dialog, som er bedre tilpasset unges interesser og måder at deltage på ([9]).

3.3.4. EU's ungdomsdialog ([10]) og »EU's ungdomstest« ([11]) er velegnede eksempler på deltagerorienterede politiske instrumenter, hvor ungdomsrepræsentanter inddrages i høringer, konsekvensanalyser og afbødning, hvilket styrker integrationen af unge på institutionelt plan.

([6]) »The future of work: Trade unions in transformation«, *International Journal of Labour Research*, 2019, bind 9, nr. 1-2 (s. 226).
([7]) https://solidmed.eu/sites/default/files/2023-05/Womens-charter.pdf.
([8]) The impact of civil society organisations in Europe, Civil Society Europe, 2019; ii) Future of Europe, Special Eurobarometer-undersøgelse 500, s. 19, 2020.
([9]) Political Participation and EU Citizenship: Perceptions and Behaviours of Young People, Kommissionen, 2016, Co-deciding with Citizens: Towards Digital Democracy at EU Level, European Citizen Action Service, 2015.
([10]) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse — Styrkelse af opfølgningen på EU's ungdomsdialog ved hjælp af retningslinjer for overvågning og gennemsigtighed (EUT C, C/2024/6866, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6866/oj).
([11]) EUT C 486 af 21.12.2022, s. 46.

3.4. ***Den civile dialog i Middelhavsregionen***

3.4.1. På baggrund af den voksende utilfredshed med de politiske institutioner er den civile dialog ved at blive en afgørende mekanisme til at slå bro over tillidsgabet mellem offentligheden og beslutningstagerne samt imødekomme offentlighedens frustrationer, navnlig når det drejer sig om presserende spørgsmål som arbejdsløshed, social samhørighed og klimaændringer.

3.4.2. Manglen på fælles standarder og en samlet lovgivningsmæssig ramme resulterer i væsentligt forskellige praksisser for civil dialog. Dertil kommer, at landenes indbyrdes forskellighed, når det gælder politiske sammenhænge, historisk arv, kulturelle normer og samfundsstrukturer, forårsager fragmentering, hvilket igen medfører inkonsekvens og manglende formalitet i den civile dialog i hele regionen.

3.4.3. I mange tilfælde er mulighederne for dialog begrænset til enkeltstående høringer snarere end initiativer til reel dialog, hvilket giver anledning til bekymring for, om der sikres tilstrækkelig inklusivitet, ansvarlighed og gennemsigtighed. Sektordialogen finder sted med en vis hyppighed, men den tværgående dialog er uregelmæssig og savner strukturerede processer, hvilket medfører manglende kontinuitet samt inkonsekvens.

3.4.4. Indskrænkningen af civilsamfundets råderum underminerer civilsamfundsorganisationernes effektivitet og begrænser deres evne til at slå til lyd for forandring. Restriktive retlige rammer, statssamarbejde, bureaukratiske hindringer, selektiv finansiering og censur undergraver civilsamfundsorganisationernes autonomi og gennemslagskraft i den civile dialog yderligere. I visse lande påvirker det også mulighederne for samarbejde med mellemstatslige organisationer.

3.4.5. Sociale medieplatforme og digitale kommunikationsværktøjer forandrer landskabet for civil dialog og skaber nye muligheder for at inddrage unge. Udfordringerne i forbindelse med sikkerhed, misinformation, onlinechikane og digitale kløfter skal imidlertid imødegås for at sikre inklusive og konstruktive dialogstrukturer ([12]).

4. Krav og aktuelle udfordringer for institutionelle deltagerorienterede processer i Middelhavsregionen set ud fra et ungdomsperspektiv

4.1. Processerne for social og civil dialog udgør en del af fundamentet for demokratisk deltagelse. Det er imidlertid svært for civilsamfundsorganisationer, ungdomsgrupper, arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger at deltage effektivt i beslutningsprocesserne. Foreningsfriheden, ytringsfriheden og, mere generelt, kompetencerne og kapaciteten hos enheder, der repræsenterer arbejdsgivere, arbejdstagere og civilsamfundet, til at forsvare deres rettigheder og udtrykke deres krav er i mange MENA-lande begrænset. Der er behov for at støtte demokratiske processer – ikke kun når der er tale om valg – og skabe deltagelsesmekanismer kendetegnet ved borgerfrihed, gennemsigtighed, adgang til information og muligheder for alle.

4.2. EØSU påpeger, at unge på trods af deres enorme potentiale ofte er udelukket fra deltagerorienterede processer ([13]). Unges lave deltagelse i valg, manglen på ledere under 35 år i stillinger på højt plan samt eksempler på symbolpolitik eller udelukkelse fra deltagerorienterede processer tyder på, at unge stadig støder på hindringer for at deltage fuldt ud i beslutningstagningen. Den manglende mangfoldighed blandt beslutningstagerne, navnlig underrepræsentationen af dårligt stillede grupper, gør det vanskeligt for unge at finde egnede rollemodeller at spejle sig i.

4.3. Strukturerne for social og civil dialog er stadig rodfæstet i forældede paradigmer og metoder, som ikke giver unge lyst til at deltage. Mistillid til og skuffelse over institutionaliserede strukturer, der præges af allerede fastlagte dagsordener og manglende evne til at integrere de unge strukturelt i de organisatoriske rammer og afspejle deres interesser fyldestgørende, afholder de unge fra at deltage aktivt.

4.4. Opfattelsen af traditionelle magt- og ledelsesstrukturer (såsom patriarkalske strukturer) og fordomme mod unge afholder de unge fra at engagere sig. Selv om unge kvinder fortsat støder på udfordringer og hindringer, er det vigtigt at fremhæve kvindeorganisationernes indsats for at komme undertrykkende traditionelle strukturer til livs.

([12]) Se Euromescos politiske notat *Youth deliberation and participation in the Euro-Mediterranean region* (2023).
([13]) Be Seen, Be Heard: Understanding young people's political participation, https://www.youthforum.org/files/UPDATED_UN_REPORT_TBS_Accessible_Version_090622.pdf.

4.5. Tilstrækkelig forskning i ungdomsspørgsmål er en forudsætning for at afdække udfordringer og indarbejde unges interesser i deltagerorienterede processer. Manglen på tilgængelige data, navnlig på lokalt plan, og manglen på opdelte data vedrørende de faktiske lokale forhold, der gør sig gældende for unge, navnlig unge fra landdistrikter samt unge kvinder, er nogle af de største problemer, som bevirker, at unges interesser fortsat er underrepræsenterede på flere politikområder.

4.6. Unges deltagelse i initiativer vedrørende social og civil dialog begrænses af faktorer forbundet med logistik (f.eks. mobilitets- og visumproblemer) og en utilstrækkelig infrastruktur. EØSU understreger behovet for effektive støttemekanismer for unge, herunder økonomiske, sociale og uddannelsesmæssige ressourcer.

4.7. EØSU påpeger behovene hos sårbare unge, herunder unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, unge kvinder, personer med handicap, flygtninge, migranter, etniske og sproglige mindretal, unge fra oprindelige folk, unge i landdistrikter samt medlemmer af LGBTQ+-samfundet. Udvalget fremhæver ligeledes udfordringen med at engagere unge i lokalsamfundet og inddrage dem, som er udelukket fra at deltage i politiske aktiviteter og civilsamfundsaktiviteter. Lokale ungdomsprojekter og -initiativer lider ofte under mangel på økonomiske ressourcer og politisk støtte.

4.8. Det organiserede civilsamfund i MENA-landene har udvist modstandsdygtighed og stor opbakning til demokratiske værdier ved gennem tværnationalt samarbejde at slå til lyd for menneskerettigheder, inddragelse af de unge samt retsstatsprincippet. På trods af politiske spændinger, sikkerhedsproblemer og mangel på ressourcer arbejder mange civilsamfundsorganisationer, herunder arbejdsmarkedets parter, fortsat hen imod en fælles vision for Middelhavsområdet som et integreret fælles rum.

5. **Anbefalinger**

5.1. ***Generelle anbefalinger***

5.1.1. Unge bør inddrages i alle faser af den politiske beslutningsproces – fra beslutningstagning til gennemførelse og evaluering – ved at indføre inklusive og gennemsigtige strukturer såsom rammer for en langsigtet dialog styret af professionelle moderatorer, og der bør sammen med de unge udformes rum for at sikre deres aktive deltagelse. Desuden er det afgørende at etablere stærke overvågnings-, feedback- og ansvarlighedsmekanismer gennem hele processen ([14]).

5.1.2. Udnævnelsen af en ny kommissær med ansvar for Middelhavsområdet bør gøre det lettere at finde nye måder til at styrke inddragelsen af unge i EU's politikudformning, herunder naboskabspolitiske anliggender, gennem oprettelse af en permanent struktur for inddragelse af unge, som EØSU også deltager i.

5.1.3. EØSU efterlyser afbalancerede og inklusive udvælgelsesprocedurer for at forhindre en overrepræsentation af unge og organisationer med privilegeret adgang, ved at man sikrer gennemsigtige og tilgængelige indledende udvælgelsesfaser.

5.1.4. Innovative foranstaltninger til inddragelse af unge i strukturerne for social og civil dialog er vigtige for at sætte dem i centrum for de organisatoriske strukturer (det bør drøftes at indføre ungdomskvoter). Dette omfatter fremme af en samarbejdskultur i stedet for en konkurrencekultur, respektfuld håndtering af potentielle uoverensstemmelser og anerkendelse af unge som eksperter på deres områder ved at placere dem i nøglestillinger. Det er afgørende at bruge nye kommunikationsformer, navnlig digitale værktøjer, og skabe nye fortællinger for at nå de unge. EØSU går desuden ind for at nedbryde sprogbarrierer i internationale programmer ved at give folk mulighed for i videst muligt omfang at tale på deres modersmål.

5.1.5. EØSU fremhæver betydningen af at give unge muligheder for kapacitetsopbygning med henblik på at opbygge de færdigheder, som er vigtige for at kunne påtage sig ledende roller i en organisation samt forhandle med beslutningstagere.

([14]) EØSU's studie »Structured and meaningful youth participation in policy and decision-making processes: mapping local, national, EU and international good practices«.

5.1.6. EU spiller en afgørende rolle med hensyn til at støtte regional integration. Sammenkobling af ungdomsledede strukturer er et vigtigt skridt i retning af at fremme (inter-)regional udveksling af idéer, kulturer og samarbejdspraksis i denne mangfoldige region og blandt denne heterogene gruppe. EØSU efterlyser støtte til regionale ungdomsnetværk samt garanteret finansiering af arrangementer rettet mod unge.

5.1.7. Som anført i REX/566 ([15]) er det vigtigt at styrke inddragelsen af unge i EU's eksterne forbindelser. EØSU gentager sin anbefaling om at fremme samarbejdet mellem ungdomsorganisationer og EU-delegationer og øge kendskabet til ungdomspolitikker. Desuden skal visumansøgningsprocedurerne være let tilgængelige, navnlig for unge.

5.1.8. EØSU understreger, at en strukturel inddragelse af ungdomsrepræsentanter kræver, at deltagernes sikkerhed kan garanteres, navnlig inden for menneskerettigheder, klimaretfærdighed og arbejdstagerrettigheder. EØSU understreger behovet for at inddrage repræsentanter for dårligt stillede grupper i deltagerorienterede processer og opfordrer til, at der gøres mere for at etablere tilgængelige strukturer med henblik på en mangfoldig repræsentation. Desuden er udformningen af støtteprogrammer, der når ud til sårbare grupper, af afgørende betydning. Det er vigtigt at øge ungdomsbudgetterne på alle territoriale niveauer og navnlig vigtigt at støtte lokalsamfundene og yde økonomisk støtte til unges mobilitet. Programmer som Erasmus+ giver unge, ungdomsarbejdere og organisationer, der beskæftiger sig med ungdomsarbejde, mulighed for at samarbejde.

5.1.9. EØSU bemærker, at uddannelsessystemerne bør skabe understøttende økosystemer for erhvervelse af de rette færdigheder (f.eks. politiske og digitale færdigheder), så unge kan navigere mere selvsikkert i deltagerorienterede processer. Civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter bør som led i deres uddannelsesprogrammer og -initiativer tilbyde kapacitetsopbygningsworkshopper for unge, herunder gennem et tættere samarbejde med den akademiske verden og erhvervslivet.

5.1.10. EØSU understreger behovet for forskning i unges roller på arbejdsmarkedet, i uddannelsessystemet og i deltagerorienterede processer og samfundslivet. Samarbejdet mellem regionens universiteter, forskningsinstitutioner, erhvervsuddannelsesprogrammer og uddannelsesinstitutioner på sekundærtrinnet skal styrkes ved at sætte fokus på aktiv inddragelse af unge og ved at skabe trygge forskningsmiljøer. Lokal, langsigtet og regelmæssigt skiftende feltforskning i lokale ungdomsstrukturer kan tilvejebringe væsentlig viden om, hvordan unges interesser kan indarbejdes effektivt.

5.1.11. Eftersom andelen af højtkvalificerede personer, der forlader regionen, er steget, opfordrer EØSU indtrængende til, at der træffes effektive modforanstaltninger mod hjerneflugt.

5.2. *Anbefalinger vedrørende unge i den sociale dialog*

5.2.1. EØSU understreger behovet for arbejdsmarkedsreformer for at lette overgangen fra uformel beskæftigelse til lovligt og anstændigt arbejde samt tage hånd om problemet med atypiske og usikre former for arbejde, som er et af de mest presserende spørgsmål i regionen. EØSU anbefaler, at der udarbejdes nationale handlingsplaner sammen med arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med ILO's R204 ([16]).

5.2.2. EØSU understreger betydningen af foranstaltninger til fremme af aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet og levering af offentlige tjenester af høj kvalitet såsom børnepasning og langtidspleje af god kvalitet og til overkommelige priser, med sigte på at tilskynde unge kvinder til at arbejde. EØSU anbefaler også, at sociale rettigheder prioriteres gennem udvikling af nationale værktøjer.

5.2.3. EØSU understreger behovet for at styrke den sociale treparts- og topartsdialog, navnlig ved at de vigtigste ILO-konventioner om social dialog, herunder ILO C098 ([17]), ILO C135 ([18]), ILO C087 ([19]) og ILO C154 ([20]), gennemføres over en bred kam. Arbejdsmarkedsparternes rolle i udarbejdelsen af nationale politikker og strategier skal ligeledes styrkes. Oprettelsen af observatorier for at overvåge inddragelsen af arbejdsmarkedets parter i den offentlige beslutningstagning kan vise sig at være et effektivt instrument til at skabe en egnet ramme for den sociale dialog.

([15]) EUT C 184 af 25.5.2023, s. 5.
([16]) ILO R204 – Transition from the Informal to the Formal Economy Recommendation, 2015 (No 204).
([17]) ILO C098 – Konventionen om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger, 1949 (nr. 98).
([18]) ILO C135 – Konventionen om arbejderrepræsentanter, 1971 (nr. 135).
([19]) ILO C087 – Konventionen om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig, 1948 (nr. 87).
([20]) ILO C154 – Konventionen om fremme af kollektive forhandlinger, 1981 (nr. 154).

5.2.4. EØSU fremhæver fordelene ved handlingsplaner for unge, der kan tjene som køreplaner, med specifikke tiltag og værktøjer til mere inklusive organisatoriske rammer for unges deltagelse i arbejdsmarkedsorganisationer. Desuden kan kapacitetsopbygning i organisationer, for så vidt angår uddannelse i forhandlingskompetencer, samt specifik uddannelse for at opfylde dårligt stillede gruppers behov udgøre et let tilgængeligt adgangspunkt for unge i strukturer for social dialog. Det kan til dette formål være bedre at indføre mentorprogrammer end ledelsesprogrammer, da førstnævnte giver mulighed for at mødes og uddanne fremtidens ledere i øjenhøjde med de unge.

5.2.5. EØSU understreger, hvor vigtigt det er at støtte oprettelsen af strukturer for social dialog på virksomhedsniveau. Arbejdstagerråd er et nødvendigt redskab for at gøre virksomheder mere modstandsdygtige, økonomisk succesfulde og i stand til at skabe anstændige job samt fremme demokrati på arbejdspladsen (se SOC/746 ([21])).

5.2.6. Det er af afgørende betydning at inddrage unge arbejdstagere i de strukturer for social dialog, som findes på virksomhedsniveau. Tilskyndelse af unge til at deltage i demokratiske processer på arbejdspladsen støtter unges engagement og hjælper dem med at opnå færdigheder og erfaring med at repræsentere deres interesser. For at formalisere unges interesser anbefaler EØSU, at unge arbejdstagere tilskyndes til at deltage i kollektive overenskomstforhandlinger for at kunne repræsentere deres interesser i kollektive overenskomster.

5.2.7. Etablering af ungdomsorienterede repræsentative strukturer på virksomhedsniveau er en effektiv måde, hvorpå man strukturelt kan integrere unges deltagelse i strukturerne for den sociale dialog. EØSU fremhæver i den forbindelse ungdomstillidsrådene ([22]) i Østrig. Ungdomstillidsrådene repræsenterer de økonomiske, sociale, sundhedsmæssige og kulturelle interesser for unge arbejdstagere og lærlinge i virksomheder. Alle virksomheder med fem eller flere unge arbejdstagere er forpligtede til at fremme ungdomsforsamlingens demokratiske valg af ungdomstillidsrådet. Medlemmerne af ungdomstillidsrådet har særlige rettigheder og lovbestemte forpligtelser til at repræsentere unge arbejdstageres interesser. Unge arbejdstageres opnåelse af legitimitet gennem valg styrker deres troværdighed på arbejdspladsen og sætter dem i stand til at opnå færdigheder og erfaring inden for arbejdstagerrepræsentation.

5.3. *Anbefalinger vedrørende unge i den civile dialog*

5.3.1. Der bør fastlægges fælles standarder og en samlet lovgivningsmæssig ramme med strukturerede mekanismer for inddragelse. Institutionerne bør oprette særlige støttestrukturer, herunder særlige teams og kontaktpunkter, for at lette en regelmæssig og organiseret dialog med civilsamfundsorganisationerne. Processerne for civil dialog bør evalueres regelmæssigt, så man kan kortlægge mangler og mangelfulde områder og sikre sig, at den anvendte praksis for inddragelse fortsat er effektiv og inklusiv.

5.3.2. Man bør sikre, at processerne for den civile dialog er inklusive, ved aktivt at målrette indsatsen mod forskelligartede grupper, herunder kvinder, mindretal og sårbare befolkningsgrupper, yde økonomisk støtte og afsætte ressourcer til ungdomsorganisationer, fremme inklusive strategier og bane vej for netværkssamarbejde og samarbejde blandt unge.

5.3.3. Kapacitetsopbyggende initiativer for både unge repræsentanter for civilsamfundsorganisationer og for unge tjenestemænd bør styrkes. Unge repræsentanter bør tilbydes kapacitetsopbygning inden for politiske færdigheder, fortalervirksomhed og forståelse af demokratiske processer, så de kan påvirke de politiske resultater med større gennemslagskraft. Tjenestemænd bør tilbydes opkvalificeringsmuligheder, så de bliver bedre i stand til at håndtere den civile dialog effektivt.

5.3.4. Investeringerne i digital infrastruktur bør øges for at skabe nye muligheder for borgerdialog og afhjælpe den begrænsede internetadgang, som mange unge lider under. Man bør forbedre de unges digitale færdigheder, så de bliver i stand til at give udtryk for deres synspunkter, tilrettelægge kampagner og deltage mere effektivt i grænseoverskridende samarbejde. Sociale medier og andre digitale værktøjer bør bruges til at formidle oplysninger, inddrage et bredere ungdomspublikum og forbinde unge på tværs af grænserne og dermed fremme en mere inklusiv, tryg og tilgængelig dialog.

5.3.5. Man bør investere i at opbygge en kultur med civil dialog og deltagelse ved at integrere undervisning i medborgerkundskab i undervisningsplanerne og iværksætte uddannelseskampagner for at gøre folk mere bevidste om, at den civile dialog og solidaritet er en vigtig del af social inklusion. Processerne, hvorigennem civilsamfundsorganisationer kan gennemføre medborgerprojekter i uddannelsesinstitutionerne, bør forenkles, og graden af statsligt tilsyn bør mindskes for at give plads til en mere autentisk form for medborgerskab.

([21]) EUT C 228 af 29.6.2023, s. 43.

([22]) https://www.oegj.at/content/dam/oegj/downloads/dokumente/20220915%20H2JVR%20Brosch%C3%BCre%20WEB.pdf (kun på tysk).

5.3.6. Ungdomsråd bør anerkendes som legitime aktører, og man bør støtte oprettelsen af uafhængige ungdomsråd i lande, hvor disse ikke findes. Ungdomsbudgetterne bør øges på alle territoriale niveauer, og der bør nedsættes lokale rådgivende udvalg med ungdomsrepræsentanter for at fremme den civile debat på lokalt plan. Man bør udvikle ungdomsstrategier, som styrker ungdomskomponenten i processerne for den civile dialog, hvilket giver unge direkte mulighed for at påvirke den lokale forvaltning og sikrer, at deres stemme bliver hørt i beslutningsprocesserne

5.3.7. Betydningen af ungdomsarbejde i den civile dialog bør anerkendes. Man bør øge ungdomsorganisationernes råderum og repræsentation i de statslige sidestykker ved at iværksætte initiativer vedrørende den civile dialog (hvor man ofte inddrager civilsamfundsorganisationer, men ikke altid ungdomsledede organisationer). Dette omfatter styrkelse af ungdomsarbejderes legitimitet og sikring af, at de anerkendes som nøgleaktører, der skal høres via høringsprocesser og strukturerede dialogmekanismer med myndighederne.

5.3.8. Der bør tilskyndes til mere dialog på tværs af generationerne ved at skabe mekanismer for fælles ledelse baseret på udveksling, samarbejde, koordinering og samskabelse. Som led i denne tilgang bør de ældre generationer vejledes i, hvordan de arbejder sammen med unge, og der bør være øget solidaritet og åbenhed over for de dynamiske ændringer, som unge bidrager med til den civile dialog. Ved at ændre fortællingen om unge gennem anerkendelse af deres bidrag vil deres rolle i beslutningstagningen blive legitimeret yderligere ([23]).

Bruxelles, den 23. januar 2025.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([23]) https://www.eesc.europa.eu/da/our-work/opinions-information-reports/opinions/promoting-european-intergenerational-solidarity-towards-eu-horizontal-approach.